

Business Center Bornholm

Repræsentantskabsmøde 2020

ÅRSBERETNING
2019

Forord:

Selv midt i en Corona-tid er der lys forude

■ Det er en mærkelig tid, vi står midt i. Selvom sidste år var et godt år for Bornholm og for de fleste brancher, har 2020 indtil videre udviklet sig på en måde, der gør det vanskeligt at huske tilbage på de positive ting og uvist, om der findes lyspunkter at kigge frem mod. Jeg vil alligevel gøre forsøget.

I Business Center Bornholm handlede 2019 i høj grad om at implementere det nye erhvervsfremmesystem. Det er sin sag at omlægge et så omfattende system, men forenklingen var overordnet tiltrængt. BCB praktiserede i virkeligheden allerede det, der var målet med omlægningen – at have virksomhederne og ikke systemet i centrum.

Derfor var øvelsen for os i højere grad at bevare vores egen identitet i det nationale erhvervsfremmearbejde ved at få vores egen erhvervshusfilial med egen bestyrelse her på øen. Det er lykket godt, og vi glæder os til at mærke de mange synergieffekter, et tæt samarbejde Erhvervshus og Businesscenter imellem vil kaste af sig.

Mange gode projekter af haft fodfæste i BCB i 2019 – blandt andet Iværksætterprogrammet 588, Bæredygtig Bundlinje Bornholm, Tilflytterservice og ikke mindst Bornholmermodellen, også kaldet Praktikpladsgarantien. Sidstnævnte er slut, men resultaterne taler deres tydelige sprog: I 2019 blev der indgået 12,3 % flere end i 2018 uddannelsesaftaler for elever med bopæl på Bornholm, i alt 419 stk. Det tal har ikke været højere siden 2003.

Både kommunen og Campus har her leveret et solidt stykke arbejde, der igennem en ekstern koordinationsfunktion skabte rum for erhvervslivets involvering – og det fik trekloveret til at fungere godt. De mange læringspunkter ved dette projekt tager vi med videre i det efterfølgende projekt, som vi pt. arbejder på at få op at stå.

Når vi kigger på arbejdet i Tilflytterservice, kan det kun beskrives som en succes. For fjerde år i træk stiger antallet af nettotilflyttere til Bornholm – og i 2019 fik vi 109 flere tilflyttere end fraflyttere. Aldersgennemsnittet hos både mænd og kvinder er cirka 34 år, og i denne aldersgruppe er der en lille overvægt af kvinder. En ny CRT-rapport viser tilmed, at Tilflytterservice har godt fat i børnefamilierne, der af åbenlyse grunde er svære at få til at flytte.

Kampen om disse attraktive tilflyttere er blevet hårdere, mærker tilflyttere teamet, for Bornholm er ikke den eneste landsdel, der gerne vil være flere. Ingen kan derfor længere være i tvivl om, at Tilflytterservice er et vigtigt aktiv for hele det bornholmske samfund, som vi ikke kan slække på. Især hvis vi virkelig vil være 42.000 bornholmere.

Fremtiden er – trods Corona – lys for Bornholm. Selvom konsekvenserne af Covid19 formentlig vil være længerevarende, er vi på Bornholm stadig på vej mod nye tider. Fundamentet er stærkt. Vi har en stærk industrisektor, hvor mange agerer internationalt. Vi har en stærk og moderne turistsektor, og vi har stolte håndværkstraditioner. Og vi har ikke mindst stærke målsætninger om at blive flere bornholmere.

Bright Green Island-strategien og de perspektiver, som havneudvidelse og vindmølleprojekter kaster af sig, giver nye muligheder, som vi dygtigt og energisk skal gribe. Det er en ny mulighed for at definere Bornholm på ny. Vi har for oplevet massiv modvind her på øen, og der stod vi sammen og kæmpede os fremad i feltet. Det skal vi gøre igen.

Bevar optimismen. Der er lys forude for Bornholm.

Peter Veslöv

Formand for BCB's bestyrelse

Formand for Business Center Bornholms bestyrelse, Peter Veslöv. Foto: Berit Hvasum.

Business Center Bornholm

Landemærket 26 · 3700 Rønne · Tlf.: 56 95 73 00
Hjemmeside: businesscenterbornholm.dk
E-mail: info@bornholm.biz

Åbningstider: Mandag – torsdag kl. 8.00–16.00
Fredag kl. 8.00–13.00

Telefontider: Mandag – torsdag kl. 9.00–15.00
Fredag kl. 9.00–13.00

Business Center Bornholms bestyrelse 2019:

Peter Veslöv, DI-Bornholm (formand)
Winni Grosbøll, kommunalbestyrelsen (næstformand)
Bjarne Hartung Kirkegaard, kommunalbestyrelsen
Linda Kofoed Persson, kommunalbestyrelsen
Kirstine van Sabben, kommunalbestyrelsen
Benny Schou, Horesta
Morten Iversen, Dansk Byggeri

Klaus Holm, LO Bornholm
Liselotte Hjorth, Dansk Erhverv
Inge Prip, Campus Bornholm

Medlem med observatørstatus:
Simon Ralph Hauptmann, Erhvervsstyrelsen

Kolofon:

- Udgiver: Business Center Bornholm
- Tekst: Louise Skøtt Gadeberg / www.passionkommunikation.dk
- Grafik og layout: Bornholms Tidende
- Foto: Bornholms Tidendes fotografer
- Tryk: Bornholms Tidende

Ny struktur - men samme velkendte, høje kvalitet

Erhvervschef, Christa Lodahl. Foto: Berit Hvasum.

Året 2019 har i Business Center Bornholm budt på mange, spændende forandringer, bl.a. en ny erhvervsfremmestruktur, et tættere samarbejde med Erhvervshus Hovedstaden og en ny erhvervschef. Trods de mange nye tiltag har BCB mødt de bornholmske virksomheder med den velkendte, høje kvalitet, hvor virksomheden er i centrum.

■ Ny erhvervsfremmestruktur, ny samarbejdspartner, ny erhvervschef og nedsat budget. 2019 har været et udfordrende men godt år for Business Center Bornholm. For trods færre midler og mange, nye bolde i luften for den nye erhvervschef Christa Lodahl og BCB's rutinerede personale, har det været et år præget af både udvikling og velkendt kvalitet.

”Vi har haft fokus på at få mest muligt ud af de nye strukturændringer i erhvervsfremmesystemet. Det har bl.a. handlet om at få skabt synergier, relationer og igangsætte samarbejder med vores nye kollegaer i Erhvervshus Hovedstaden, men også om at udvikle og søsætte vores egne projekter”, forklarer erhvervschef Christa Lodahl.

Hun tiltrådte stillingen som fælles erhvervschef for både Business Center Bornholm og Erhvervshus Hovedstadens filial på Bornholm den 15. maj 2019.

”I 2019 har vi i dén grad også holdt snuden i sporet på det, vi er bedst til og kendt for her i BCB: At sætte virksomhederne i centrum og tilpasse tilbud om vejledning, udvikling, workshops og meget andet til deres behov. På mange måder var BCB's struktur med en 'Single Point of Entry' netop dét, det nye erhvervsfremmesystem krævede, så derfor har den nye struktur givet os mulighed for at blive endnu bedre til dét, vi i forvejen arbejder hårdt for at opfylde”.

BCB er stadig en stærk partner

Christa Lodahl holder et skarpt fokus på det, hun kalder BCB's kerneydelse, idet den, ifølge hende, udgør BCB's eksistensgrundlag.

”Kerneydelsen i BCB er at sætte virksomhederne i centrum og lade erhvervsvejledning og projekter fungere som en indsats, der omkranser virksomhederne, så de blot skal henvende sig ét sted for at få hjælp. For det er det, der virker. Det viser vores indsatser i 2019, der både tæller håndholdt sparring og vejledning, behovsdrevne arrangementer, iværksætterpro-

grammet 588, arbejdet omkring World Craft Region, projekter som Bornholmermodellen, Bæredygtig Bundlinje Bornholm med flere”, siger Christa Lodahl.

Arbejdet med virksomhederne har med andre ord fortsat været i fokus i 2019, og erhvervschefen håber derfor, at de bornholmske virksomheder har været tilfredse med leverancen af de kerneydelse, virksomhederne primært bruger BCB til i deres hverdag.

”Vi har driftet godt, mens vi har udviklet os, og vi har virkelig forsøgt at holde de strukturelle omlægninger internt, så vi fortsat kunne holde et massivt fokus på og en høj kvalitet i arbejdet med de bornholmske virksomheder”.

Ny erhvervsfremmestruktur – hvad betyder det?

BCB er en vigtig spiller i det bornholmske erhvervsfremmesystem og er via sit samarbejde med filialen for Erhvervshus Hovedstaden kommet tættere på det nationale erhvervsfremmesystem. Det nye set up tillod nemlig en ekstraordinær, lokal filial af Erhvervshus Hovedstaden med egen bestyrelse på Bornholm.

Erhvervshus Hovedstadens filial på Bornholm og BCB har fælles ledelse i erhvervschef Christa Lodahl og sammenfaldende bestyrelser, dog med skiftende formænd, hhv. Peter Vesløv for BCB's bestyrelse og borgmester Winni Grosbøll for Erhvervshusets filialbestyrelse. Filialen hører til daglig hjemme på Landemærket sammen med BCB.

Det gør indsatsen mere flydende, samstemmende og strategisk afstemt – og det har også gjort arbejdsopgavernes grænseflader tydeligere, mener Christa Lodahl.

”I BCB skal vi kunne favne bredt og her kan alle typer virksomheder få introduktion til at tage de første skridt mod at udarbejde forretningsplaner, mod at udvikle virksomheden i en bæredygtig retning eller til at tale om eksport osv. Men når vi kommer til, hvordan man specifikt penetrerer det kinesiske marked, findes der bedre vejledningmuligheder i Erhvervshus Hovedstaden og i Eksportrådet, og det er her, vi sammen med virksomheden tager vores kollegaer i det nationale erhvervsfremmesystem med på råd”, forklarer hun.

BCB rimer derfor stadig på Single Point of Entry, idet BCB-konsulenterne præcis ved, hvilke eksperter i Erhvervshus Hovedstaden og øvrige statslige ordninger de skal trække på for at imødekomme virksomhedernes behov. På den måde er de bornholmske virksomheder centrum i både det lokale og det nationale erhvervsfremmearbejde.

Om at være ny leder i en velsmurt maskine

Christa Lodahl har med egne ord været ude og forsøge at opleve BCB-konsulenternes hverdag ved at møde de bornholmske

virksomheder ved forskellige arrangementer. Hun er gået ydmygt til opgaven for at forstå, hvordan konsulenterne arbejder og kommunikerer med virksomhederne.

Og hun er meget imponeret over, hvad hun har oplevet.

”Medarbejderne har fra første dag engageret sig i at få det bedste ud af det nye erhvervsfremmesystem og samarbejdet med Erhvervshus Hovedstaden – hele tiden med fokus på, hvad der er bedst for de bornholmske virksomheder, selvom deres eget job og hverdag har ændret sig. Havde de ikke været så professionelle, var resultatet af de nye rammebetingelser ikke blevet så godt. En leder kan ikke implementere så omfattende forandringer alene”.

Hun er desuden taknemmelig for de mange gode samtaler, hun har haft med medlemmer af Bornholms Erhvervsråd og det bornholmske erhvervsliv generelt.

”Mange har været generøse med deres tid og viden om, hvordan BCB kan hjælpe til med at styrke de bornholmske virksomheder. Mit konstante fokus er nu på, hvordan BCB i endnu højere grad kan understøtte de bornholmske virksomheder og deres videre udvikling. Det er vigtigt, at vores arbejde gør en forskel for de bornholmske virksomheder.

■ TEKST: LOUISE SKØTT GADEBERG

i Aktiviteter i BCB i 2019:

- 7 workshops og 11 gå hjem-møder
- 427 deltagere til live arrangementer
- 342 individuelle kundemøder
- 11.795 besøgende på hjemmesiden gav over 45.924 sidevisninger
- 1186 følgere på Sociale medier og 2.030 nyhedsbrevsmodtagere
- 764 tilflyttere er blevet vejledt i Tilflytterservice.
- Antallet af CVR-numre på Bornholm er steget fra 442 i 2018 til 591 i 2019. blomstrer.

Mange forlader arbejdsmarkedet de næste fem år, og arbejdsstyrken på Bornholm vil falde markant. Ifølge Oxford Research vil vi mangle 500 faglærte om 5 år ud over dem, vi planmæssigt selv kommer til at uddanne, og derfor skal vi alle op i gear nu

Erhvervschef Christa Lodahl

Tilflytterkonsulent Rune Holm. Arkivfoto: Allan Rieck.

Bornholmermodellen og Tilflytterservice: Mere kvalificeret arbejdskraft i fremtiden kræver mange indsatser nu

Arbejdsstyrken på Bornholm falder de næste fem år, og skal Bornholm kunne følge med den positive udvikling, øen er i, er det nødvendigt at skabe og tiltrække flere dygtige hænder. Derfor er det vigtigt, at vi fortsætter arbejdet på flere fronter, så vi er rustet til fremtiden.

■ At skabe og skaffe mere kvalificeret arbejdskraft til Bornholm, kræver indsatser på flere planer.

Bornholmermodellen, også kaldet Praktikpladsgarantien, samt Tilflytterservice er nogle af de meget konkrete tiltag, der dels støtter op om den kommunale ambition om at blive 42.000 bornholmere, dels understøtter det vigtige arbejde i at skabe flere af de kvalificerede hænder, der skal bygge og drive fremtidens Bornholm.

”Mange forlader arbejdsmarkedet de næste fem år, og arbejdsstyrken på Bornholm vil falde markant. Ifølge Oxford Research vil vi mangle 500 faglærte om 5 år ud over dem, vi planmæssigt selv kommer til at uddanne, og derfor skal vi alle op i gear nu. Vi er nødt til at handle på denne massive udfordring”, konstaterer erhvervschef Christa Lodahl.

Konkurrencen om tilflyttere er blevet markant hårdere

Tilflytterkonsulent Rune Holm har arbejdet på at skaffe flere tilflyttere til Bornholm i fire år. Han beskriver arbejdet som en selvforstærkende indsats, hvis ringe i vandet virkelig begynder at vise sig. Regnskabet siger 109 flere tilflyttere end fraflyttere i 2019, og det er fortsat bredt og varieret, hvem der vælger at flytte til Bornholm.

”2019 har været et rekordår med 765 familiehenvendelser i

alt, og det skyldes de aktive og udfarende tiltag som f.eks. tilflytter-cafeerne i København og samarbejdet med Destination Bornholm og Jan Gildam, hvor vi sammen har rejst rundt i de største byer i Danmark og til Nordtyskland for at fortælle om og servere Bornholms herligheder”.

Tilflytterne er i dag tættere på 30 år end 40 år, hvilket ikke var tilfældet for få år siden. Mange er trætte af København, trænger til ro og flytter derfor (hjem) til Bornholm. Der er tale om børnefamilier, hvis behov og livsstil giver hele øen et boost, fortæller han.

Men noget helt centralt har ændret markant ved arbejdet i Tilflytterservice:

”Konkurrencen om tilflytterne er blevet hårdere og mange bejder til by-trætte børnefamilier. I Region Syddanmark alene har de ansat 27 fuldtidsjob til at varetage områdets tilflytterarbejde. Vi er godt med på Bornholm, men vi må ikke give slip nu”, siger Rune Holm.

”Det virker at tage ud og møde vores kommende tilflyttere, der hvor de er, og det skal vi blive ved med i kampen om at tiltrække kvalificeret arbejdskraft til øen”.

Oplysning og en samlende aktør virker

Projektkonsulent i BCB, Klaus Werner, har i to år fungeret som det samlende led mellem Campus, unge faglærte under uddannelse og erhvervslivet på projektet Praktikpladsgarantien, også kaldet Bornholmermodellen. Projektet løb i 2018-2019, og ansøgninger til et nyt, opfølgende og udvidet projekt, 'Faglært er fedt', er sendt afsted.

Også her har 2019 været et rekordår:

- 12,3 % flere indgåede uddannelsesaftaler for elever med bopæl på Bornholm i 2019 ift. 2018, i alt 419 stk. Det tal har ikke været højere siden 2003. Sidst, det tal var i nærheden af det nuværende niveau, var i 2012, hvor der blev indgået 417 aftaler.

- 15,4 % flere personer er i 2019 i gang med en erhvervsuddannelse i virksomhederne ift. 2018.
- 41 % af alle indgåede uddannelsesaftaler er med elever over 25 år.
- 77 % er over 20 år, når de indgår en uddannelsesaftale.

Oplysning til de unge virker, fordi det nedbryder tabuet om, at erhvervsuddannelserne blot er for dem, der ikke kunne komme i gymnasiet. Samarbejde aktørerne imellem virker – og det er dér, grunden til de flotte stigninger skal findes. Den hæder bør både tilfalde Campus, UU-vejlederne, erhvervslivet, Bornholms Regionskommune, Business Center Bornholm og ikke mindst de unge, forklarer Klaus Werner.

”Vi er lykkedes med at vise, at en erhvervsuddannelse ikke behøver betyde beskidt arbejdstøj og svejsestøv, hvilket mange ikke har vidst. Vi har også synliggjort diversiteten i fagene her på Bornholm. Campus har 20 uddannelsesmuligheder, men virksomhederne sidder med 73 forskellige fag med mulige praktikpladser. Dét skylder vi vores unge at oplyse om, så vi ikke kun vejleder dem i, hvad man kan læse på Campus, når nu den største del af de unges uddannelse foregår ude i virksomhederne”, siger Klaus Werner.

Det er vigtigt, at vi er vedholdende i arbejdet om at sikre kvalificeret arbejdskraft, så vi også er rustet til fremtiden, understreger erhvervschef Christa Lodahl.

”Business Center Bornholm ønsker via projekter og ydelser at understøtte behovet for kvalificeret arbejdskraft og dermed medvirke til at opfylde af visionen om, at vi er 42.000 bornholmere i 2028. Men at nå det mål kræver alle aktører på banen, et fælles og vedvarende fokus, samt at vi er vedholdende i vores indsats. Så skal det nok lykkes”.

Bæredygtig Bundlinje Bornholm: Samarbejder skaber bæredygtig business

Virksomhederne på Bornholm skal minimere deres CO2-udledning - og det skal de gøre på en måde, så det også giver en bedre økonomisk bundlinje. Dét er essensen i projektet Bæredygtig Bundlinje Bornholm, som Business Center Bornholm, BRK og Gate 21 driver i samarbejde med en række lokale aktører.

■ For at gøre det bornholmske erhvervsliv grønnere, arbejder en række aktører sammen i projektet Bæredygtig Bundlinje Bornholm. En af styrkerne ved samarbejdet er kombinationen af Business Center Bornholms store kendskab og adgang til virksomhederne og Gate 21's kompetencer inden for grøn og cirkulær forretningsudvikling.

Siden 2018 har BCB rekrutteret bornholmske virksomheder, der så muligheder i at kombinere en forretningsmæssig udvikling med en bæredygtig retning for at skabe en bedre bundlinje - både i bæredygtig og økonomisk forstand, forklarer Jørn Pedersen, der er BCB's tovholder på Bæredygtig Bundlinje Bornholm.

Bred vifte af indsatser: Fra energioptimering til ny lakering

Konkret kan det både handle om isolering og energioptimering af ferieboliger, så vinterudlejning bliver en mulighed. Men det kan også handle om de miljømæssige fordele ved, at en virksomhed går fra vådlakering til pulverlakering af sine produkter.

"Virksomhederne byder ind med deres tid, vi byder ind med vores indsigt i virksomhedsudvikling og Gate 21 byder ind med deres kompetencer inden for bæredygtig udvikling, kombineret med validering af tiltagene fra uvildige eksperter. Der ved vi præcis, hvor stor den miljømæssige forbedring er - hvor stor CO2-minimeringen er", forklarer Jørn Pedersen.

Netop at finde frem til de rette indsatser og få disse fagligt valideret er vigtigt:

Målet er at hjælpe virksomhederne med at udvikle grønne forretningsmodeller og dermed lokalisere grønne indsatser hos dem, der enten kan eksekveres nu eller i fremtiden. Har virksomhederne brug for at investere for at implementere, kan de søge støtte til udstyr

Seniorkonsulent på BCB, Jørn Pedersen

"Målet er at hjælpe virksomhederne med at udvikle grønne forretningsmodeller og dermed lokalisere grønne indsatser hos dem, der enten kan eksekveres nu eller i fremtiden. Har virksomhederne brug for at investere for at implementere, kan de søge støtte til udstyr. Men kravene er skrappe - skal man få støtte til sin omlægning, skal den blandt andet skabe en reel miljøforbedring", siger Jørn Pedersen.

En lokal partner som BCB er afgørende

Anne-Sofie Hattesen er projektleder på det EU-strukturfondsstøttede projekt Bæredygtig Bundlinje Bornholm. Hun er ikke

tvivl om vigtigheden af, at en lokal partner som Business Center Bornholm er bindeled mellem Gate 21's grønne kompetencer og de bornholmske virksomheder.

"BCB's rolle er at varetage den daglige kontakt til virksomhederne og sikre, at de kommer godt igennem. De fleste virksomheder har ikke ressourcer til at implementere større udviklingsprojekter og har slet ikke en hel person ansat til at arbejde med miljødagsordenen. Derfor er det afgørende, at vi støtter dem i deres grønne og cirkulære proces".

Bæredygtig Bundlinje Bornholm er opstået i tråd med Bornholms Regionskommunes strategi og fokus på Bornholm som Bright Green Island, og over 30 virksomheder deltager i projektet. Mange kan se den gode forretning i den grønne forretning, fortæller Anne-Sofie Hattesen.

"Bæredygtig Bundlinje Bornholm handler grundlæggende om skabe bæredygtige forbedringer i virksomhederne - både i forhold til miljøet og økonomien. At det lykkes godt på Bornholm, skyldes i høj grad, at en lokal erhvervsfremmeaktør varetager udviklingen sammen med virksomhederne".

Virksomheden i centrum

Projektet Bæredygtig Bundlinje Bornholm slutter i december 2020. Da har projektet været i 3 år og er et godt bevis på, at samarbejdet mellem en lokal og en specialiseret instans kan få projekter med højt fagligt indhold tilpasset lokale forhold - stadig med virksomhederne i centrum, forklarer erhvervschef Christa Lodahl:

"Vi kender virksomhederne her på Bornholm og mange er i forvejen i tæt relation med BCB's konsulenter. Derfor giver det god mening, at vi som lokal aktør varetager det erhvervs-mæssige udviklingsarbejde i virksomhederne i tæt samarbejde med andre aktører, for eksempel Gate 21".

Bæredygtig Bundlinje Bornholm er støttet af EU's Regionalfond og det tidligere Bornholms Vækstforum. Projektet er en central del af Bright Green Island strategiens erhvervsrettede indsats. Projektet ledes af Gate 21.

■ TEKST: LOUISE SKØTT GADEBERG

Foto: Bæredygtig Bundlinje Bornholm.

Hold 2 på projekt 588.

588 - Bornholms Iværksætterprogram: 30 iværksætter-virksomheder blev vejledt og søsat

Start-up-programmet 588 fungerede i 2019 som en accelerator for 30 udvalgte, bornholmske iværksættere, der gik fra idé til marked på 22 intensive uger. Alle gennemførte engageret, de fleste er stadig på markedet - og tilbagemeldingerne er flotte.

■ Målet med iværksætter-acceleratoren 588, hvis navn henviser til Bornholms areal, var at skabe bornholmske arbejdspladser og flere levedygtige virksomheder. For at kunne gøre det effektivt og på kun 22 uger, skulle der udvikles, skabes og handles hurtigt.

Projektet fik ad to omgange cirka 100 ansøgere, hvoraf 30 deltagere blev udvalgt. Alle har gennemført det fulde forløb i Bornholms første accelerator, og Business Center Bornholm har alene stået for at udvikle denne nye platform for iværksætteri.

En netop udkommet COWI-rapport viser da også stor tilfredshed med projektet.

Ud over rampen og op på hylderne

Hvordan udbygger man sit netværk? Hvordan indgår man aftaler med eksterne samarbejdspartnere? Hvordan beskytter man

sin forretningshemmelighed? Hvordan beder man om gratis hjælp fra dem, der er større end en selv? Og hvordan pitcher og forklarer man sit projekt skarpt?

Det er nogle af de elementer, deltagerne på de to hold i 588 har fået trænet i praksis.

”Vi har haft fokus på at få hjulpet de 30 iværksættere rigtigt i gang – og på at få dem hurtigt ud og prøve ideerne af i virkeligheden, få produktion i gang, teste ting af på markedet, kommunikere til potentielle kunder osv. Vi har arbejdet efter design sprint metoder med fokus på at deltagerne skulle ud og eksekvere”, fortæller iværksætterprogrammets projektleder, Søren Femmer Jensen.

På mange områder er det gået over al forventning, forklarer han. Mange af iværksætterne var helt nystartede og alle var under 3 år fra etablering, hvilket var et krav for at opnå støtte via EU-strukturfondsmidlerne til projektet.

”Mange er kommet godt i gang og er ude på ’hylderne’. Nogle er endt med et andet produkt, end det de startede med, og også her viser projektets styrke sig: Iværksætterne har fået en faglig værktøjskasse, de kan bruge på andre projekter. De er blevet iværksættermæssigt søstærke”, siger Søren Femmer.

BCB kan også selv

COWI-evalueringen af Bornholms Iværksætterprogram 588 viser flotte tilbagemeldinger fra deltagerne og evaluatoren på måleparametrene implementering, målopnåelse og effektivitet. Tallene og tilbagemeldingerne fra deltagerne vidner også om, at Business Center Bornholm selv kan skabe og løfte projekter,

der gør en konkret forskel for det lokale erhvervsliv, mener erhvervschef Christa Lodahl.

”Vi har fået virkelig fine evalueringer retur fra deltagerne og evaluatoren. Derfor tillader vi os at kalde projektet en succes. For lad os huske på, at det er temmelig kompliceret at komme fra en simpel idé til et færdigt produkt i emballage, der er myndighedsgodkendt, på butikshylderne - på kun 22 uger. Det er en effektiv modningsproces”.

Hun mener, at de mange ansøgere til projektet viser, at det er vigtigt, at BCB også løfter denne type programmer, der rammer det lokale erhvervsliv og iværksætermiljø så præcist.

Christa Lodahl takker i øvrigt det bornholmske erhvervsliv for opbakningen og den imødekommehed, de nye iværksættere har mødt alle steder, de har henvendt sig.

”Opbakningen har været virkelig god. Mange har stillet produktionsfaciliteter og meget andet til rådighed, hvorfor de nystartede virksomheder har fået en god start. Nye samarbejder er opstået og det er netop meningen med 588-acceleratoren: At aktivere Bornholm som et 588 km² stort økosystem af iværksætteri”.

588 – Bornholms Iværksætterprogram er støttet af Den Europæiske Socialfond og det tidligere Bornholms Vækstforum/Bornholms Regionskommune og er drevet af Business Center Bornholm.

Det nye erhvervsfremmesystem: Bornholmsk erhvervsfremme er stadig lokalt forankret

Året 2019 har i høj grad været præget af implementeringen af det nye erhvervsfremmesystem, hvilket blandt andet har nedbrudt siloerne mellem nationalt og lokalt erhvervsfremmearbejde og sikret lettere adgang til nationale specialkompetencer. Men bornholmsk erhvervsfremme begynder stadig i Business Center Bornholm.

Den 13. december 2018 vedtog den daværende regering og Dansk Folkeparti, at det danske erhvervsfremmesystem skulle forenkles. 2019 har været året, hvor den nye struktur har fundet sin form – og lokale aktører som Business Center Bornholm har fundet deres rolle i de nye rammer.

Det er sin sag at omlægge et så omfattende system, men BCB's bestyrelsesformand Peter Vesløv mener, at forenklingen var tiltrængt. Han er glad for, at det nye erhvervsfremmesystem er landet så godt på Bornholm, samt at det er lykkedes at få en ny erhvervsfilial med egen bestyrelse her på øen.

”Vi har nu fået udarbejdet vores lokale, bornholmske erhvervsfremmestrategier og fået dem godkendt af Erhvervsfremmebestyrelsen i Silkeborg. Nu kommer vi til det hårde arbejde:

At få lavet ambitiøse handlingsplaner, der understøtter disse strategier”.

Ens bestyrelser skal sikre koordineret indsats

Det har under hele processen med implementeringen af det nye erhvervsfremmesystem været en klar målsætning, at de bornholmske virksomheder og iværksættere skulle opleve en positiv forskel i leverancen af de kerneydelser, de primært bruger BCB til i deres hverdag.

BCB arbejder nemlig med det mind set, der også er kernen i det nye erhvervsfremmesystem – at kunden, dvs. virksomheden, skal være i centrum. Også når nationale specialkompetencer hentes ind.

”I det nye erhvervsfremmesystem er specialkompetencerne samlet på tværs af landet, og den nationale erhvervsstrategi er kognit ned til enkelte, klare strategier, som de lokale erhvervsindsatser kan tappe ind i. Derfor er et tæt samarbejde mellem de to en nødvendighed. Erhvervshusets bestyrelse har f.eks. som forpligtigelse at holde sig orienteret om, hvad der foregår i resten af landet, som kan komme bornholmske virksomheder til gode med BCB som facilitator”, forklarer Peter Vesløv og tilføjer:

”Det er afgørende, at vi bibeholder vores egen identitet i det nationale erhvervsfremmearbejde, har vores eget regionale kapital og fokuserer på, hvad VI gerne vil her på Bornholm. Det hænger tæt sammen med det, vi ville før – have virksomhederne i centrum - fordi det virker”.

Bornholm er agil og omstillingsparat

Christa Lodahl er som ny erhvervschef på Bornholm både chef for BCB og for Erhvervscenter-filialen her på øen. Hun synes, holdet er kommet langt med implementeringen set i lyset af, at det nye erhvervsfremmesystem kun har været i gang i et år.

”I en politisk kontekst tager sådan noget her en måned, men i virkeligheden er det omfattende at gennemtænke nye, langtidsholdbare strategier, etablere nye bestyrelser, arbejds-systemer, handlingsplaner osv. Der følger virkelig, virkelig mange ting med sådan en øvelse som denne, selvom det ser nemt ud på papiret”.

Hun er imponeret over den velvilje, Bornholms erhvervs-liv og BCB's medarbejdere har vist arbejdet frem mod et fuldt implementeret erhvervsfremmesystem. Også selvom den nye struktur har betydet markant færre brancheorganisationer repræsenteret ved bestyrelsesbordene.

”I dag er kun Dansk Industri, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv og Horesta repræsenteret i bestyrelserne på erhvervsiden. Men jeg er meget glad for, at så mange dele af erhvervet viser velvilje og samarbejdsånd ved at deltage i Bornholms Erhvervsråd. På Bornholm har vi for længe siden lært, at sammen står vi stærkere og at det er en stor styrke at trække i samme retning. Tak for det”.

■ TEKST: LOUISE SKØTT GADEBERG

Økonomioversigt 2016, 2017, 2018, 2019 og 2020

Business Center Bornholm blev etableret i 2008

BCB's målsætning er i henhold til vedtægterne at medvirke til at skabe vækst i det bornholmske erhvervs-liv til størst mulig gavn for hele det bornholmske samfund.

BCB's formål har også i 2019 været at udmønte Regionskommunens erhvervsudviklingsstrategi i praktisk erhvervsfremme og -service.

INDTÆGTER	Regnskab 2016	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Regnskab 2019	Budget 2020
Kontrakt m/tidl.Bhs.Vækstforum - fra 2019=BRK/Regionale	3.250.000	3.318.250	3.360.500	3.024.450	3.024.450
Kontrakt med Bornholms Regionskommune	2.000.000	2.042.000	2.068.000	2.068.000	1.237.730
Kontrakter om administration af fonde o.lign.	113.000	107.000	100.000	63.000	63.000
Tilskud fra bornholmske virksomheder	246.750	264.430	278.300	238.100	250.000
Projektindtægter (indirekte projektudgifter)	80.385	72.046	60.970	90.092	187.500
Refusioner / Indtægtsdækket virksomhed	19.380				
I ALT INDTÆGTER	5.709.515	5.803.726	5.867.770	5.483.642	4.762.680
UDGIFTER					
Lønninger og øvrige personalerelaterede omkostninger	3.403.035	3.858.136	4.038.672	3.628.283	3.106.403
Eksterne konsulenter erhvervs-service	1.245.925	750.773	694.530	511.267	595.000
Markedsføring	487.292	560.212	630.066	469.863	475.000
Administrative udgifter	383.584	381.294	328.490	381.144	425.000
Udgifter til lokaler og vedligeholdelse	152.821	152.568	160.579	153.250	150.000
Renter	890	9.479	6.356	6.619	10.000
I ALT UDGIFTER	5.673.547	5.712.462	5.858.693	5.150.426	4.761.403
RESULTAT	35.968	91.264	9.077	333.216	1.277
Egenkapital ved udgangen af året	403.094	494.358	503.435	836.651	837.928

Ud over det bornholmske erhvervs-liv har Business Center Bornholm i 2019 samarbejdet med andre erhvervsfremmeaktører, konsulenter, pengeinstitutter, advokater, revisorer, øvrige private rådgivere, samt institutioner og organisationer.

Disse samarbejder er af stor betydning for BCB's arbejde i dagligdagen, og vi vil her i beretningen gerne sige alle en stor TAK for dette.

En særlig tak til Bornholms Regionskommune, som har finansieret hovedparten af vores virke.

Og sidst, men ikke mindst, også en stor tak til vores private tilskudsgivere, se nærmere i vores annonce på bagsiden.

TAK

I 2019 bidrog 60 bornholmske virksomheder til, at der blev endnu mere lokal erhvervsservice. Det vil vi gerne sige MANGE TAK for!

Business Center Bornholm

Landemærket 26, Rønne, telefon 56 95 73 00
www.businesscenterbornholm.dk

Business Center Bornholm er indgangsportalen til virksomhedsvejledning og lokal erhvervsservice. De bornholmske virksomheder har således adgang til lokale konsulenter, der yder kompetent vejledning og sparring til både ledere og medarbejdere. Målet er at medvirke til at skabe vækst i det bornholmske erhvervsliv - til størst mulig gavn for hele det bornholmske samfund. Dette gøres blandt andet ved at styrke de bornholmske virksomheder, så de er kvalificerede til at klare både nutidens og fremtidens udfordringer.

